מהדורה למורה – מורים צעירים, תלמידים ותיקים

כיתה ח' · כתבה · 374 מילים · גרסה: עולים · מפתח תשובות בעמוד זה, דפי התלמידים מהעמוד הבא

מבנה הדף: טקסט עם פסקאות ממוספרות ← חלק א' איתור (רמה א') ← חלק ב' הסקה, השוואה ומונח (רמה ב') ← חלק ג' טיעון והבעת עמדה (רמה ג') ← כרטיס יציאה. בגרסת עולים: מילון קצר בראש הדף, שאלות איתור כשאלות בחירה, פתיחי משפט.

🔑 מורים צעירים, תלמידים ותיקים – כתבה

1 (א') · מה הרגישה זהבה כששלחה תמונה לנכדה? ✔ ב. התרגשות עד דמעות | תשובה מלאה: זהבה בכתה, והנכדה ענתה תוך דקה עם לב אדום – כאילו ישבה לידה.

2 (א') · למה התחיל הפרויקט? ✔ ב. כי קשישים הרגישו מנותקים מהשירותים ברשת | תשובה מלאה: קשישים רבים בשכונה הרגישו מנותקים, כי הבנק, הקופה הרפואית ואפילו המשפחה עברו לשירותים ברשת, והם נשארו מאחור.

3 (א') · בעשר הדקות האחרונות של כל מפגש, אחד הוותיקים מספר לתלמידים על חייו. [מילים להדגשה: מה קורה]

4 (ב') · שהוראה צריכה להיות איטית וברורה: לא להגיד "פשוט תלחץ פה", אלא לכתוב את השלבים אחד אחרי השני ולתת למבוגר לעשות לבד, גם אם זה לוקח זמן. [מילים להדגשה: מה למד, מהטעות]

5 (ב') · הכותרת מתארת את הצעירים כמורים ואת הקשישים כתלמידים, אבל בפסקה ד מתברר שגם הקשישים מלמדים את הצעירים – היסטוריה וסיפורי חיים. כך הכותרת מקבלת משמעות כפולה: כל צד גם מלמד וגם לומד. [מילים להדגשה: מה הקשר, כותרת, פסקה ד]

6 (ב') · שהמכתב מסמל את הקשר האנושי שנוצר בזכות הטכנולוגיה; הפרויקט לימד שהטכנולוגיה היא רק אמצעי, והחשוב הוא האנשים. [מילים להדגשה: מה רוצה לומר]

7 (ג') · תשובה אישית: עמדה ברורה + נימוק + פרט (למשל: המחקרים על בדידות ואמפתיה; נוי שעצבנה בהתחלה ולמדה סבלנות). [מילים להדגשה: באיזו עמדה, נמקו, פרט אחד לפחות]

💡 לדיון בכיתה: בקשו מהתלמידים לנמק בעל פה את סימון "איך הגעתם לתשובה" בשאלה אחת מכל חלק.

טקסט 26: מורים צעירים, תלמידים ותיקים

כיתה ח' · כתבה · גרסה עם מילון

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

📖 **מילון קצר**
מועדון הוותיקים – מקום שבו נפגשים אנשים מבוגרים · **מנותקים** – בלי קשר · **יוזמה** – רעיון שמישהו התחיל בעצמו · **סבלני** – מסוגל לחכות בלי לכעוס · **בין־דורי** – בין אנשים בגילים שונים מאוד (צעירים וזקנים) · **אמפתיה** – יכולת להבין מה מרגיש מישהו אחר

📖 לפני הקריאה: מבוגרים רבים מתקשים בטכנולוגיה שלכם נראית פשוטה: לשלוח תמונה, לקבוע תור, לעשות שיחת וידאו. בכתבה שלפניכם בני נוער מלמדים קשישים, ומגלים שהם עצמם לומדים לא מעט. קראו, ושימו לב מה כל צד מרוויח.

כתבה

מורים צעירים, תלמידים ותיקים

פעמיים בשבוע מגיעים תלמידי ח' למועדון הוותיקים בשכונה – כדי ללמד את המבוגרים להשתמש בטלפון החכם. מי מלמד את מי?

א בשעה ארבע אחר הצהריים מועדון הוותיקים כבר מלא. ליד כל שולחן יושבים נער או נערה מכיתה ח', ולצידם אישה או גבר בני שבעים ושמונים, עם טלפון ביד ומחברת קטנה. "בפעם הראשונה ששלחתי תמונה לנכדה שלי בחוץ לארץ," מספרת זהבה, בת 81, "בכיתי. היא ענתה תוך דקה עם לב אדום. כאילו היא ישבה לידי."

ב הפרויקט התחיל לפני שנתיים, ביוזמה של רכזת המעורבות החברתית בבית הספר. היא שמה לב שקשישים רבים בשכונה מרגישים מנותקים: הבנק, הקופה הרפואית ואפילו המשפחה עברו לשירותים ברשת, והם נשארו מאחור. "הבנתי שיש לנו בבית הספר מאות מומחים קטנים," היא אומרת, "שעושים את כל זה בלי לחשוב פעמיים."

ג אבל ללמד זה לא פשוט כמו שזה נראה. "בפעם הראשונה דיברתי מהר מדי," מודה איתי, בן 13. "אמרתי 'פשוט תלחץ פה' – והוא לא ידע מה זה 'פה'. הבנתי שאני צריך לכתוב לו את השלבים במחברת, אחד אחרי השני, ולתת לו לעשות לבד, גם אם זה לוקח הרבה זמן." היום איתי גאה במשפט שאמר לו התלמיד שלו, משה בן ה־79: "אתה מורה סבלני יותר מכל המורים שהיו לי."

ד גם הקשישים מלמדים. בכל מפגש מוקדשות עשר הדקות האחרונות ל"פינת הסיפור": אחד הוותיקים מספר על חייו. זהבה סיפרה על העלייה שלה באונייה, בגיל שש. משה סיפר איך תיקנו פעם מכשיר רדיו בעזרת סיכת ראש. "אני יודעת עכשיו על ההיסטוריה של המדינה יותר מכל מבחן," אומרת נוי, בת 14.

ה החוקרים מכנים מפגשים כאלה "קשר בין־דורי". לפי מחקרים, קשרים כאלה מפחיתים את תחושת הבדידות של המבוגרים, ומחזקים אצל בני הנוער את האמפתיה ואת הביטחון העצמי. "כשאתה מסביר משהו למישהו אחר," מסבירה הרכזת, "אתה מבין אותו טוב יותר בעצמך. ופתאום אתה גם רואה שהמבוגרים לא 'איטיים' – פשוט אף אחד לא הסביר להם."

ו יש גם רגעים מתסכלים. לפעמים צריך להסביר את אותו הדבר חמש פעמים, ולפעמים הסיסמה נשכחת והכול מתחיל מההתחלה. "בהתחלה זה עצבן אותי," מודה נוי. "אחר כך חשבתי על סבתא שלי, ועל זה שגם היא הייתה מסבירה לי את אותו הדבר שוב ושוב כשהייתי קטנה. עכשיו התור שלי."

٢ בסוף השנה ערכו המשתתפים טקס קטן. הקשישים קיבלו "תעודת גלישה בטוחה", והתלמידים קיבלו מכתבים בכתב יד מהתלמידים שלהם. איתי שמר את המכתב של משה בתוך הכיסוי של הטלפון. "זה המקום הכי מתאים," הוא אומר בחיוך. "בין הטכנולוגיה לבין האנשים."

חלק א' – שאלות הבנה ואיתור מידע (רמה א')

💡 הדגישו בכל שאלה את המילים החשובות – מילת השאלה, המספר (שניים? שלושה?) והפסקה – ורק אחר כך ענו.

1. מה הרגישה זהבה כששלחה תמונה לנכדה? 🔍 איתור מידע

◯ א. כעס

◯ ב. התרגשות עד דמעות

◯ ג. שעמום

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

2. למה התחיל הפרויקט? 🔍 איתור מידע

◯ א. כי התלמידים רצו ציון

◯ ב. כי קשישים הרגישו מנותקים מהשירותים ברשת

◯ ג. כי המועדון נסגר

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

3. מה קורה ב"פינת הסיפור"? 🔍 איתור מידע

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

חלק ב' – הסקת מסקנות, השוואה ומונחים (רמה ב')

4. מה למד איתי מהטעות שלו בפעם הראשונה? 🧩 הבנה והסקה

איתי הבין שכדי ללמד צריך...

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

5. מה הקשר בין כותרת הכתבה, "מורים צעירים, תלמידים ותיקים", לבין פסקה ד? 🧩 הבנה והסקה

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

6. מה רוצה איתי לומר במשפט "בין הטכנולוגיה לבין האנשים"? 🧩 הבנה והסקה

איתי מתכוון ש...

איך הגעתם לתשובה? ☐ 🔍 כתוב בטקסט ☐ 🧩 חיברתי רמזים ☐ 💭 חשבתי והרגשתי

חלק ג׳ – טיעון והבעת עמדה (רמה ג׳)

יש הטוענים שכל תלמיד ותלמידה בחטיבת הביניים צריכים להשתתף בפרויקט בין־דורי במשך שנה, כחלק מתוכנית הלימודים. אחרים טוענים שזו צריכה להיות בחירה חופשית בלבד, כי רק מי שבאמת רוצה ייתן מעצמו.

7. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הכתבה או מניסיונכם. 💭 טיעון ועמדה

מה נתון בשאלה?	
מה עליי לעשות כדי לענות?	
מה חייב להופיע בתשובה שלי?	

אני תומך/ת בעמדה ש... כי... _____

התשובה המלאה:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

💡 תזכורת לתשובה מלאה: הצהרת עמדה ברורה + נימוק הגיוני + הוכחה או דוגמה (מהטקסט או מהחיים).

1. מילת השאלה שהכי עזרה לי היום: _____
2. שאלה שהייתה לי קשה, ולמה: _____
3. משהו שלמדתי מהטקסט: _____

איך הרגשתי בתרגול? ☐ 😀 ☐ 🙂 ☐ 😐 ☐ 😟